

Sygn. akt VII U 1349/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Emilia Poddębniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 maja 2016 r. w W.

sprawy A. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania A. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu A. T. prawo do wcześniejszej emerytury (z warunków szczególnych) od dnia 1 marca 2014 roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującego A. T. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi winy za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

UZASADNIENIE

A. T. w dniu 11 czerwca 2014 r. złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...), na mocy której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie zaliczył do okresu świadczenia przez niego pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 23 kwietnia 1973 r. oraz od dnia 12 kwietnia 1975 r. do dnia 30 listopada 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w F.. Stwierdził, że zaskarżoną decyzją organ rentowy niezasadnie odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych, wskazując, że nie udowodnił on faktu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. W ocenie odwołującego, takie stanowisko organu rentowego jest dla niego krzywdzące, albowiem we wskazanych okresach zatrudnienia otrzymywał on dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Na potwierdzenie powyższych okoliczności, odwołujący przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, którego nie załączył do wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego z dnia 05 marca 2014 r. (odwołanie z dnia 11 czerwca 2014 r. wraz z załącznikami k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 10 lipca 2014 r., wniósł o jego oddalenie.

Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Wskazał, że nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia odwołującego od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 23 kwietnia 1973 r. oraz od dnia 12 kwietnia 1975 r. do dnia 30 listopada 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w F.. Podkreślił, że na tą okoliczność odwołujący przedłożył dwa świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawione przez (...) S.A. w dniu 26 listopada 2001 r. i (...) Sp. z o.o. w dniu 11 grudnia 2013 r., przy czym (...) Sp. z o.o. uzyskała od (...) S.A. z siedzibą w F. pełnomocnictwo do wystawiania świadectw pracy. Organ rentowy podkreślił, że jak wynika z pierwszego ze wskazanych świadectw pracy, w powyższych okresach zatrudnienia, odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowiskach wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 7 Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r. w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. § 1 pkt. 2 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach i w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. W tym czasie odwołujący wykonywał pracę na stanowisku szlifierz-ostrzarz, a do jego obowiązków należało szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne. Z kolei, jak wynika z drugiego świadectwa pracy, we wskazanych okresach czasu, odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę, polegającą na szlifowaniu i ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym, będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarz – co odpowiada stanowisku szlifierz i krajacz metali tarczą ścierną, wskazanemu w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78, pkt. 6, stanowiącemu załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r. w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. § 1 pkt. 2 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach i w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył jednak, że w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78 pkt. 6 załącznika nr 1 do wskazanego powyżej Zarządzenia wskazane jest stanowisko szlifierz i krajacz metali tarczą ścierną. Zauważył przy tym, że w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wymienione są prace ślusarskie, ale jedynie przy remontach wewnętrznych cystern. Wskazał także, że pojęcie frezera nie występuje we wskazanym Rozporządzeniu. Jednocześnie organ rentowy zwrócił uwagę na fakt, że w okresie od dnia 09 czerwca 1987 r. do dnia 09 września 1988 r. odwołujący przebywał na kontrakcie za granicą. Z tych też względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia (odpowieź na odwołanie z dnia 10 lipca 2014 r. k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. T., urodzony w dniu (...), w dniu 05 marca 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Inspektoracie w O., wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Do powyższego wniosku ubezpieczony załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 05 marca 2014 r. wraz z załącznikami k. 1-32, tom II a.r.).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony nie spełnia warunku dotyczącego stażu pracy w warunkach szczególnych (tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych), gdyż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego okresu takiej pracy. Z tych też względów organ rentowy na gruncie decyzji z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...) odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonej emerytury. Do stażu pracy organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 23 kwietnia 1973 r. oraz od dnia 12 kwietnia 1975 r. do dnia 30 listopada 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w F., wskazując, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 26 listopada 2001 r. nie jest zgodne z Zarządzeniem Nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r., natomiast w Wykazie A, Dziale III pod poz. 78 pkt. 6 wskazane jest stanowisko pracy - szlifierz, krajacz metali tarczą ścierną, które różni się od stanowiska wymienionego w ww. świadectwie pracy, w którym wskazano, że odwołujący wykonywał prace, polegające

na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 30 lat, 4 miesięcy i 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...), k. 11, tom III a.r.).

Ubezpieczony A. T. od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 03 kwietnia 2014 r., złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, inicjując niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że:

A. T. w okresie od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 30 listopada 1990 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w F. na stanowisku frezera, a ostatnio także na stanowisku ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy. Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w F. jest następcą prawnym Przedsiębiorstwa (...), działającego wcześniej pod nazwą Przedsiębiorstwo (...). Jednocześnie na mocy aktu notarialnego z dnia 05 grudnia 1991 r., za nr Rep. A (...), Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w F. uległo przekształceniu w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w F.. W trakcie całego wskazanego powyżej okresu zatrudnienia, odwołujący, pomimo tego, iż formalnie był zatrudniony na stanowisku frezera, zgodnie z posiadanym przez siebie wykształceniem, to jednak faktycznie wykonywał on pracę w charakterze szlifiera w pomieszczeniu oddzielonym przeszklonymi ściankami, a do jego obowiązków należało szlifowanie różnego rodzaju otworów i części do form wytryskowych oraz ostrzenie narzędzi skrawających, takich jak frezy, noże tokarskie i wykrojniki. Powierzone czynności odwołujący wykonywał za pomocą specjalnych maszyn w postaci szlifierek, ostrzałek i tarcz szlifierskich, będąc wyposażonym w specjalną odzież ochronną i okulary. W zamian za wykonywanie ww. czynności, odwołujący oprócz wynagrodzenia otrzymywał także posiłki regeneracyjne i mleko. W międzyczasie, tj. w okresie od dnia 26 kwietnia 1973 r. do dnia 11 kwietnia 1975 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową i po jej odbyciu podjął zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w dniu 06 maja 1975 r. Ponadto w dniu 23 października 1981 r. odwołujący wyjechał służbowo na kontrakt zagraniczny do RFN. Po powrocie z zagranicy odwołujący podjął pracę w dniu 31 marca 1982 r. Z kolei w okresie od dnia 09 czerwca 1987 r. do dnia 08 września 1988 r. odwołujący, przebywając na terenie Kombinatu (...) w NRD był pracownikiem grupy montażowej (...) i wykonywał pracę w charakterze montera. Z wyłączeniem okresów pracy za granicą, tj. na terenie RFN, jak i NRD, odwołujący, będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. przez 8 godzin dziennie (od 6:00 do 14:00) wykonywał czynności, przypisane do stanowiska szlifiera w Dziale Gospodarki Narzędziowej ww. zakładu pracy (świadczenie pracy z dnia 31 stycznia 1991 r. k. 13, tom II a.r., książeczka wojskowa k. 3-4, tom III a.r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 kwietnia 2001 r. k. 3, zeznania świadka S. P. k. 45, zeznania świadka R. J. k. 46, zeznania odwołującego k. 46-47, pismo z dnia 24 sierpnia 2015 r. k. 168, akt notarialny za nr Rep. A (...) z dnia 05 grudnia 1991 r. k. 169-179 a.s., karta obiegowa zmian, zaświadczenie z dnia 02 sierpnia 1988 r., zaświadczenia i zaszeregowania – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

W toku postępowania sądowego, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego w latach 1972-1991 w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) z siedzibą w F. wykonywana była w szczególnych warunkach uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienie z dnia 09 lutego 2015 r. k. 47 a.s.).

W opinii z dnia 18 lutego 2015 r. biegła sądowa ds. bhp M. M. stwierdziła, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w Wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Biegła wskazała również, że zgodnie z § 8.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, wykonywanie przez pracownika pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia powinno być stwierdzone w umowie o pracę. Jeżeli natomiast zatrudnienie obejmowało datę przed wejściem w życie powyższego

Rozporządzenia, pracodawcy informowali pracowników o tym, że ich praca została zakwalifikowana do pracy zaliczanej do pierwszej kategorii zatrudnienia.

W ocenie biegłej sądowej, dokumentacja odwołującego z opiniowanego okresu zatrudnienia nie zawiera żadnej informacji, ani żadnego dokumentu świadczącego o wykonywaniu przez niego pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia, po dacie 23 czerwca 1972 r., czyli dacie zatrudnienia na stanowisku pracy zaliczanym do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, o który to okres wnioskuje odwołujący. Biegła stwierdziła, że w dowodach, dotyczących charakteru zatrudnienia odwołującego, istnieje zasadnicza rozbieżność pomiędzy zeznaniami odwołującego i świadków, a dokumentami akt osobowych, tworzonych sukcesywnie przez cały okres zatrudnienia odwołującego w Przedsiębiorstwie (...). Biegła wskazała, że akta osobowe jednoznacznie określają stanowisko pracy odwołującego, jako frezera, frezera-wytaczarza, ślusarza oraz montera na budowach exportowych. W ich zbiorze znajdują się bowiem 23 dokumenty, tj. umowy o pracę, przeszerogowania stawek płacowych, itp., na których widnieją podpisy odwołującego, co potwierdza, że miał on świadomość, że pracuje na stanowisku frezera. Zdaniem biegłej, w świetle podpisów odwołującego na ww. dokumentach wydaje się być mało prawdopodobne, aby odwołujący wykonywał pracę inną niż ta, która była przez lata określana na dokumentach przez niego odbieranych. Z kolei charakter wykonywanych czynności na stanowisku frezera nie pozwala na kwalifikowanie tego stanowiska do prac wykonywanych w szczególnych warunkach, ponieważ prace charakterystyczne dla tej specjalizacji nie są wymienione w Wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach i w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Tym samym świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawione przez zakład pracy, a stwierdzające, że frezer wykonywał stale pracę szlifierza ostrzacza narzędzi jest z punktu wiedzy o metodach obróbki skrawaniem całkowicie błędne. Na tej podstawie biegła uznała, że praca wykonywana przez odwołującego w latach 1972-1997 w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) nie była wykonywana w warunkach szczególnych, uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (opinia biegłej sądowej ds. bhp z dnia 18 lutego 2015 r. M. M. k. 50-59 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 17 marca 2015 r. odwołujący, działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, zgłosił zastrzeżenia do powyższej opinii biegłej sądowej. Uzasadniając swe stanowisko, odwołujący wskazał, że biegła sporządzając opinię oparła się jedynie na nazewnictwie stanowiska pracy, podczas, gdy dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska przez pracownika, lecz rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Powołując się na orzecznictwo Sądu Apelacyjnego, odwołujący podkreślił, że w przypadku oceny stażu pracy pod kątem pracy w warunkach szczególnych, rodzaj zajmowanego stanowiska nie ma nadrzędnego znaczenia, gdyż w tym względzie znaczenie ma jedynie to, jakiego rodzaju prace pracownik rzeczywiście wykonywał na danym stanowisku pracy. W ocenie odwołującego, biegła nie dokonała także konfrontacji materiału dowodowego w postaci akt osobowych, zeznań świadków i dwóch świadectw pracy, z których w sposób jednoznaczny wynika, że był on zatrudniony w warunkach szczególnych. W tym zakresie, biegła ograniczyła się wyłącznie do analizy dokumentów i stwierdzenia, że są one sprzeczne z zeznaniami świadków, podczas, gdy będąc osobą posiadającą wiadomości specjalne powinna była przeanalizować wszelkie materiały źródłowe. Na tej podstawie odwołujący uznał, że sporządzona opinia jest nierzetelna, niespójna i niejasna, albowiem biegła ograniczyła się wyłącznie do oceny zajmowanego przez odwołującego stanowiska, natomiast nie wzięła pod uwagę rodzaju powierzanej mu pracy, które to okoliczności wynikają z zeznań świadków, a także dwóch świadectw pracy. Z tego powodu, odwołujący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego ds. bhp, który w sposób prawidłowy ustali, czy praca przez niego wykonywana w latach 1972-1991 w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) wykonywana była w szczególnych warunkach uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w

innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (pismo procesowe z dnia 17 marca 2015 r, k. 69-70 a.s.).

Mając powyższe na względzie, postanowieniem z dnia 23 marca 2015 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. bhp z wyłączeniem biegłej sądowej M. M. na okoliczności, jak w postanowieniu z dnia 09 lutego 2015 r. (postanowienie z dnia 23 marca 2015 r. k. 75 a.s.).

W opinii z dnia 08 kwietnia 2015 r. biegły sądowy ds. bhp J. C. stwierdził, że zachowane akta osobowe wnioskodawcy, znajdujące się w aktach sprawy nie wskazują żadnego zapisu, ani dokumentu, potwierdzającego zatrudnienie wnioskodawcy przy pracy zaliczanej do I kategorii zatrudnienia. W ocenie biegłego na podstawie dostępnego materiału dowodowego w postaci akt osobowych i zeznań świadków można ustalić, że charakter pracy ubezpieczonego był zaliczany do działu gospodarki i kwalifikowany przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do Działu III – W hutnictwie i przemyśle metalowym. Powyższe ustalenie wynika z faktu, że zakład pracy w postaci Przedsiębiorstwa (...) oraz Zakłady (...) S.A. w W. były kwalifikowane do tej gałęzi przemysłu. Biegły zaznaczył, że akta osobowe odwołującego wykazują, że w okresie objętym analizą był on zatrudniony na stanowiskach: frezer, ślusarz i monter. Zestawienie czynności i zadań zawodowych dla ww. zawodów wykazanych w dokumentach osobowych przy uwzględnieniu opisów zawodów znacząco się różnią od pracy szlifierza i czynności wykazanych podczas postępowania przez odwołującego i świadków. Tym samym w ocenie biegłego materiał dowodowy zebrany w sprawie nie daje podstaw do zaliczenia pracy wykonywanej przez ubezpieczonego do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej w okresie od 1972 r. do 1997 r. Zdaniem biegłego, zeznania świadków, jako osób współpracujących na odmiennych stanowiskach pracy i w różnych miejscach jej świadczenia od odwołującego nie są miarodajnym źródłem informacji na podstawie, którego biegły mógłby jednoznacznie wypowiedzieć się, co do okoliczności istotnych w sprawie. Ponadto stoją one w sprzeczności z dokumentami osobowymi znajdującymi się w aktach osobowych odwołującego, jak również nie potwierdzają one charakteru i rodzaju pracy odwołującego na kontraktach zagranicznych. Z tych też względów brak jest podstaw formalnych i prawnych do uznania pracy wykonywanej przez odwołującego w okresie zatrudnienia na dwóch kontraktach zagranicznych w NRD od października 1980 r. do marca 1981 r. oraz od kwietnia 1987 r. do września 1988 r. z uwagi na rodzaj i charakter świadczonej pracy w oparciu o dokumenty osobowe, jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, uprawniającej do niższego wieku emerytalnego zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. Jednocześnie, w ocenie biegłego, materiał dowodowy zebrany w sprawie nie daje podstaw do jednoznacznego ustalenia, czy w przedmiocie prowadzonego postępowania, praca wykonywana przez odwołującego w latach 1972-1997 jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z jednoczesnym umiejscowieniem i wykazaniem jej w Wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. Rozporządzenia (opinia biegłego sądowego ds. bhp z dnia 08 kwietnia 2015 r. J. C. k. 81-103 a.s.).

Postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r., Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego specjalisty ds. bhp J. C. celem ustosunkowania się do zarzutów oraz odpowiedzi na pytania pełnomocnika odwołującego zawartych w piśmie procesowym z dnia 05 maja 2015 r. (postanowienie z dnia 11 maja 2015 r. k. 129 a.s.).

W opinii uzupełniającej z dnia 13 czerwca 2015 r. biegły sądowy ds. bhp J. C. jeszcze raz podkreślił, że tylko okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy kreują i wypełniają weryfikowalne kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Taki sam warunek odnosi się do wymagania stałego wykonywania takich prac, co oznacza, że krótsze dobowo lub periodyczne, a nie stałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia. Biegły zaznaczył także, że świadectwo o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach może wystawić wyłącznie pracodawca. W razie przejścia zakładu pracy lub jego

części na innego pracodawcę, nowy pracodawca ma również obowiązek wystawić świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, jako, że stał się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Obowiązku takiego nie ma w stosunku do pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy przed przekształceniem lub którzy pozostali i są nadal zatrudnieni w nieprzejętej części zakładu pracy, jeżeli zakład nadal funkcjonuje i nie uległ likwidacji. W ocenie biegłego, analiza zachowanych dokumentów osobowych odwołującego nie tylko nie wykazuje dokumentu świadczącego o powyższym, ale również nie daje podstaw do stwierdzenia powyższego. Biegły wskazał, że wbrew twierdzeniu pełnomocnika odwołującego, (...) Sp. z o.o. nawet w ramach wykazanego przez niego pełnomocnictwa nie była uprawniona do wystawienia odwołującemu świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z treści pełnomocnictwa wynika bowiem, że dotyczy ono wyłącznie pracowników (...) S.A., nie zaś pracowników Przedsiębiorstwa (...) Przedsiębiorstwa Państwowego. Ponadto biegły zaznaczył, że zgodnie z § 4 Zarządzenia nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego w zawieranej z pracownikiem umowie o pracę, zakład pracy określa rodzaj, charakter i wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej na stanowisku wymienionym w wykazie. Z kolei znajdujące się w aktach osobowych umowy o pracę zawarte z odwołującym wykazują rodzaj powierzonych mu obowiązków, jako frezera. Biegły, podtrzymując swoje pierwotne stanowisko, wskazał, że w oparciu o zebrany i przekazany do opiniowania materiał dowodowy, nie jest możliwe ustalenie inne, niż wykazane w opinii z dnia 08 kwietnia 2015 r. (opinia uzupełniająca biegłego sądowego ds. bhp z dnia 13 czerwca 2015 r. J. C. k. 136-143 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 12 października 2015 r., pełnomocnik odwołującego, podnosząc zarzuty do opinii uzupełniającej biegłego sądowego ds. bhp J. C. z dnia 13 czerwca 2015 r, wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bhp innego niż dr n. o zdr. J. C. oraz M. M. (pismo procesowe z dnia 12 października 2015 r. k. 191 a.s.).

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy, dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. bhp z wyłączeniem biegłej sądowej M. M. oraz biegłego sądowego J. C. celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego w latach 1972-1991 w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) wykonywana była w szczególnych warunkach uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienie z dnia 12 stycznia 2016 r. k. 210 a.s.).

W opinii z dnia 12 marca 2016 r. biegły sądowy z zakresu bhp J. P. podkreślił, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w Wykazie A, stanowiącemu załącznik do Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i prace te były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Biegły zaznaczył, że w niniejszej sprawie, dowody z zeznań świadków oraz odwołującego, dotyczące okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 30 listopada 1990 r. (z wyłączeniem okresów pracy na kontraktach za granicą) są spójne – odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na szlifowaniu (otworów części do form wytryskowych), ostrzeniu narzędzi skrawających (frezów, noży tokarskich, wykrojników). W tym okresie zatrudnienia odwołujący odbywał także zasadniczą służbę wojskową od dnia 26 kwietnia 1983 r. do dnia 11 kwietnia 1975 r. i po jej odbyciu podjął zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w dniu 06 maja 1975 r. Po przeprowadzeniu analizy rodzajów prac objętych ww. Wykazem biegły stwierdził, że wykonywane przez ubezpieczonego prace związane ze szlifowaniem i ostrzeniem narzędzi skrawających odpowiadają rodzajowi prac wymienionemu w Dziale III – W hutnictwie i przemyśle metalowym, pod poz. 78 – Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne Wykazu A, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.

Na tej podstawie biegły uznał, że spełniają przesłanki uznania za wykonywane w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w okresie od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja

1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r. Biegły zaznaczył przy tym, że nie podlega opiniowaniu przez niego okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 kwietnia 1973 r. do dnia 11 kwietnia 1975 r., albowiem okres ten nie jest okresem pracy w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. Jednocześnie nie podlegają uznaniu za wykonywane w warunkach szczególnych prace odwołującego w okresie od dnia 23 października 1981 r. do dnia 31 marca 1982 r. oraz od dnia 09 czerwca 1987 r. do dnia 08 września 1988 r., w których odwołujący był zatrudniony na kontraktach zagranicznych w RFN i NRD, a także okres jego zatrudnienia od dnia 01 grudnia 1990 r. w Zakładach (...), albowiem odwołujący nie udokumentował należycie, że rodzaje wykonywanych przez niego prac spełniały przesłanki uznania za wykonywane w szczególnych warunkach (opinia biegłego sądowego ds. bhp J. P. z dnia 12 marca 2016 r. k. 216-225 a.s.).

Do powyższej opinii żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń. Jednocześnie w piśmie procesowym z dnia 01 kwietnia 2016 r. organ rentowy oświadczył, że przy uwzględnieniu wskazanych przez biegłego okresów pracy odwołującego w warunkach szczególnych, tj. okresów od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja 1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r., hipotetyczny staż pracy odwołującego w warunkach szczególnych wyniósłby 15 lat, 1 miesiąc i 16 dni (pismo procesowe z dnia 01 kwietnia 2016 r. k. 233-235 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym również w aktach rentowych i osobowych ubezpieczonego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy oparł się również na zeznaniach świadków S. P. (k. 45 a.s.), R. J. (k. 46) oraz odwołującego A. T. (k. 46-47 a.s.). Dowody te w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne. Świadkowie, jako osoby niespokrewnione i niepowiązane z żadną ze stron postępowania, nie miały interesu w składaniu zeznań nieodpowiadających rzeczywistości. Zarówno świadek S. P., jak i świadek R. J. w sposób dokładny wyjaśnili, na czym polegała praca A. T. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w F. w spornym okresie czasu. Świadkowie wskazali bowiem, iż pomimo tego, że odwołujący był formalnie zatrudniony na stanowisku frezera, to w rzeczywistości wykonywał on pracę szlifierza w Dziale Narzędziowni. Zeznania powyższych świadków były spójne i rzeczowe. Jednocześnie wskazać należy, że posiadają one duży walor dowodowy z uwagi na to, że ww. świadkowie mieli codziennie sposobność przyjrzenia się pracy wnioskodawcy. Świadkowie spójnie i rzeczowo opisali, jakie czynności odwołujący wykonywał w ramach powierzonych mu obowiązków. Były one natomiast tożsame do czynności, jakie wykonuje szlifierz, a które są wymienione w Wykazie A, Dziale III – W hutnictwie i przemyśle metalowym, pod poz. 78 – Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne, załącznika do ww. Rozporządzenia. Podobnie Sąd Okręgowy ocenił zeznania odwołującego, który wskazał, że w okresie od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 23 kwietnia 1973 r. oraz od dnia 12 kwietnia 1975 r. do dnia 30 listopada 1990 r. z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej oraz okresów przebywania na kontraktach zagranicznych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę w charakterze szlifierza w Dziale Narzędziowni. W toku postępowania sądowego potwierdzony został zatem faktyczny charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie czasu.

Ponadto Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu (...) z dnia 12 marca 2016 r. Podkreślić należy, że w realiach rozpoznawanej sprawy zostały sporządzone cztery opinie biegłych sądowych ds. bhp, a mianowicie opinia z dnia 18 lutego 2015 r. sporządzona przez biegłą sądową ds. bhp M. M. (k. 50-59 a.s.), opinie z dnia 08 kwietnia 2015 r. (k. 81-103 a.s.) i z dnia 13 czerwca 2015 r. (k. 136-143 a.s.) sporządzone przez biegłego sądowego ds. bhp J. C. oraz opinia z dnia 12 marca 2016 r. (k. 216-225 a.s.) sporządzona przez biegłego sądowego ds. bhp J. P.. Sąd Okręgowy z uwagi na to, że biegli sądowi ds. bhp M. M. i J. C. swą ocenę charakteru pracy odwołującego odnosili przede wszystkim do nazewnictwa jego stanowiska pracy, a nie do rzeczywiście wykonywanych czynności, uznał, że konieczne jest zasięgnięcie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu bhp. Biegły sądowy J. P. w opinii z dnia 12 marca

2016 r. uznał z kolei, że wykonywane przez ubezpieczonego prace związane ze szlifowaniem i ostrzeniem narzędzi skrawających odpowiadają rodzajowi prac wymienionemu w Dziale III – W hutnictwie i przemyśle metalowym, pod poz. 78 – Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne Wykazu A, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. Biegły przyznał, że odwołujący nie był co prawda zatrudniony na stanowisku wymienionym w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78, jednak jego rzeczywista praca polegała na szlifowaniu różnego rodzaju otworów i części do form wytryskowych oraz ostrzeniu narzędzi skrawających, takich jak frezy, noże tokarskie i wykrojniki. Na tej podstawie biegły uznał więc, że prace wykonywane przez odwołującego w okresach: od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja 1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r. odpowiadają rodzajowi prac, wskazanemu w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78 powołanego Rozporządzenia, a więc spełniają przesłanki do uznania ich za wykonywane w warunkach szczególnych. Odnosząc się do ww. opinii biegłego sądowego, Sąd uznał ją za przekonującą, rzeczową i merytorycznie uzasadnioną. Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinia ta uwzględnia i odnosi się do rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornym okresie czasu i wykonywanych przez niego obowiązków, co biegły szczegółowo omówił. Opinia ta jest również zgodna z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami świadków i odwołującego. Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu okoliczność, że odwołujący we wskazanych przez biegłego okresach czasu stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace, które spełniają przesłanki do uznania ich za prace wykonywane w warunkach szczególnych – spowodowała, że okresy te powinny być zaliczone do okresu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015, poz. 748 z późn. zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ww. ustawa jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które w § 4 wskazuje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do rozporządzenia) nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto, zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 rozporządzenia).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że A. T. ukończył w dniu 19 sierpnia 2013 r. wymagany wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jak również udowodnił wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat, według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Przedmiotem sporu pozostawało natomiast ustalenie, czy odwołujący posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył mu bowiem do okresów pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 23 kwietnia 1973 r. oraz od dnia 12 kwietnia 1975 r. do dnia 30 listopada 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w F., wskazując, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 26 listopada 2001 r. nie jest zgodne z Zarządzeniem Nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r., natomiast w Wykazie A, Dziale III pod poz. 78 pkt. 6 stanowisko to szlifierz, krajacz metali tarczą ścierną, które różni się od wskazanego w ww. świadectwie pracy, w którym wskazano, że odwołujący wykonywał prace, polegające na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym.

W tym miejscu podkreślić należy, że w Wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., w Dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycją 78 wymienione jest szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne. Posiłkowo wskazać również można, iż w Wykazie A, Dziale III pod poz. 78 w pkt. 4 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. U. MHiPM Nr 1 – 3, poz. 1) wymienione jest stanowisko ostrzarza. Jednocześnie zdaniem Sądu fakt wykonywania przez A. T. pracy w szczególnych warunkach we wskazanym powyżej spornym okresie czasu (z wyłączeniem okresów pracy na kontraktach zagranicznych w RFN i NRD, okresu odbywania służby wojskowej oraz okresu zatrudnienia w (...)) znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. W okresach od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja 1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w charakterze szlifierza w pomieszczeniu oddzielonym przeszklonymi ściankami, a do jego obowiązków należało szlifowanie różnego rodzaju otworów i części do form wytryskowych oraz ostrzenie narzędzi skrawających, takich jak frezów, noży tokarskich i wykrojników. Odwołujący niewątpliwie był zatem zatrudniony przy pracy o znacznej szkodliwości dla zdrowia, albowiem był narażony na nadmierny hałas, zatrucie mgłą olejową lub innymi płynami używanymi do chłodzenia narzędzi i przedmiotów obrabianych oraz pyłem szlifierskim, powstałym z cząsteczek zeszlifowanego materiału oraz wykruszonych ziarn ściernicy, co mogło wywołać u niego problemy układu oddechowego, reakcje alergiczne oraz przewlekłe choroby zawodowe np. astmę. Sąd Okręgowy nie znalazł przy tym jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować wiarygodność materiału dowodowego, w tym zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 09 lutego 2015 r., zwłaszcza w świetle potwierdzenia tych okoliczności przez świadków

S. P. i R. J.. Podkreślenia wymaga również, że powyższe zeznania pozostają w zgodzie z opinią wydaną przez biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy J. P.z dnia 12 marca 2016 r. (k. 216-225 a.s.).

Odnosząc się natomiast do twierdzeń organu rentowego odnośnie tego, że przedłożone przez odwołującego świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 26 listopada 2001 r. nie jest zgodne z Zarządzeniem Nr 7 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983 r., natomiast w Wykazie A, Dziale III pod poz. 78 pkt. 6 wskazane jest stanowisko szlifierz, krajacz metali tarczą ścierną, które różni się od wskazanego w ww. świadectwie pracy, w którym wskazano, że odwołujący wykonywał prace, polegające na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym to wskazać, należy, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie stanowi dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo bądź zaświadczenie nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo pracy, czy też ww. zaświadczenie traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Ponadto z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wobec powyższego, zakwestionowanie tego dokumentu przez organ rentowy, również w zakresie wskazania stanowiska pracy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia pracownika w warunkach szczególnych za pomocą innych środków dowodowych w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach – jak już wyżej wskazano - nie stanowi wyłącznego dowodu służącego do wykazania charakteru świadczonej pracy. W tym jednak zakresie, ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na ubezpieczonym. W realiach rozpoznawanej sprawy, odwołujący A. T. sprostał przedmiotowemu obowiązkowi procesowemu.

Na marginesie warto także zauważyć, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach może wystawić wyłącznie pracodawca. Niemniej jednak w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, nowy pracodawca ma również obowiązek wystawiać świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Staje się on bowiem z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Uprawnionym do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach jest również syndyk masy upadłościowej lub likwidator. Podmioty te wystawiają te dokumenty do czasu zakończenia prowadzenia postępowania. W realiach rozpoznawanej sprawy zarzut dotyczący podmiotu wystawiającego świadectwo pracy z dnia 26 listopada 2001 r. (podniesiony m.in. przez biegłego sądowego z zakresu bhp J. C. w treści opinii z dnia 13 czerwca 2015 r.) nie utrzymał się w konfrontacji z przeprowadzonym postępowaniem dowodowym, albowiem z zeznań świadków S. P. i R. J., jak również z dokumentacji dotyczącej zatrudnienia ubezpieczonego w sposób oczywisty wynika, że A. T. był zatrudniony od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 30 listopada 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w F., a w okresach od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja 1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r. wykonywał prace w warunkach szczególnych. Ponadto, jak wynika z załączonego do akt sprawy aktu notarialnego z dnia 05 grudnia 1991 r., za nr Rep. A (...), Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w F. uległo przekształceniu w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w F.. Oznacza to, że świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 26 listopada 2001 r. zostało wystawione na rzecz odwołującego przez uprawniony do jego wystawienia podmiot.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy zważył, że wskazany przez biegłego sądowego okres zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) S.A. z siedzibą w F., tj. okres od dnia 07 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1973 r., od dnia 06 maja 1975 r. do dnia 22 października 1981 r., od dnia 01 kwietnia 1982 r. do dnia 08 czerwca 1987 r. oraz od dnia 09 września 1988 r. do dnia 30 listopada 1990 r. podlega zaliczeniu do stażu pracy - jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Tym samym łączny staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach

wynosi ponad 15 lat. Ubezpieczony spełnia zatem wszystkie przesłanki z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 maja 2014 r., znak: ENMS/10/(...) w ten sposób, że przyznał odwołującemu A. T. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 01 marca 2014 r. tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek, o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania, Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2 wyroku na podstawie § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461), zmienionego następnie Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1079), zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującego A. T. kwotę w wysokości 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie w pkt. 3 wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy nie ponosi winy za opóźnienie w wypłacie świadczenia, w oparciu o treść art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustalenie, że odwołujący spełnił warunek wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymagało bowiem przeprowadzenia sądowego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z zeznań świadków oraz przesłuchania odwołującego. Organ rentowy nie ma tych możliwości dowodowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczony jest środkami dowodowymi wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49).

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ww. ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Działając zaś na podstawie powołanego przepisu, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, powodującej opóźnienie w wypłacie świadczenia, mając na uwadze fakt, że dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w pkt. 3 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

M.St.